

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē bālakāṇḍē
॥ pañcaṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcaśaṣṭitamah sargaḥ ॥

viśvāmitrasyōgraṃ tapastasya brāhmaṇatvalābhastaṃ
munivaraṃ praśasya tēna viśṛṣṭasya rājñō janakasya
rājabhavanaṃ prati gamanam

atha haimavatīm rāma
diśaṃ tyaktvā mahāmuniḥ |
pūrvāṃ diśamanuprāpya
tapastēpē sudāruṇam ॥ 1.65.1 ॥

maunaṃ varṣasahasrasya
kṛtvā vratamanuttamam |
cakārāpratimaṃ rāma
tapaḥ paramaduṣkaram ॥ 1.65.2 ॥

pūrṇē varṣasahasrē tu
kāṣṭhabhūtaṃ mahāmuniḥ |
vighnairbahubhirādhūtaṃ
krōdhō nāntaramāviśat ॥ 1.65.3 ॥

sa kṛtvā niścayaṃ rāma
tapa ātiṣṭhatāvyayam |

tasya varṣasahasrasya
vratē pūrṇē mahāvrataḥ || 1.65.4 ||

bhōktumārabdhavānannaṃ
tasmin kālē raghūttama |
indrō dvijātirbhūtvā taṃ
siddhamannamayācata || 1.65.5 ||

tasmai dattvā tadā siddhaṃ
sarvaṃ viprāya niścitaḥ |
niḥśēṣitē'nnē bhagavā -
nabhuktvaiva mahātapāḥ || 1.65.6 ||

na kiñcidavadad vipraṃ
maunavratamupāsthitaḥ |
tathaivāsīt punarmauna -
manucchvāsaṃ cakāra ha || 1.65.7 ||

atha varṣasahasraṃ ca
nōcchvasan munipuṅgavaḥ |
tasyānucchvasamānasya
mūrdhni dhūmō vyajāyata || 1.65.8 ||

trailōkyam yēna sambhrānta -
mātāpitamivābhavat |
tatō dēvarṣigandharvāḥ
pannagōragarākṣasāḥ || 1.65.9 ||

mōhitāstapasā tasya
tējasā mandaraśmayāḥ |

kaśmalōpahatāḥ sarvē
pitāmahamathābruvan || 1.65.10 ||

bahubhiḥ kāraṇairdēva
viśvāmitrō mahāmuniḥ |
lōbhitaḥ krōdhitaścaiva
tapasā cābhivardhatē || 1.65.11 ||

nahyasya vṛjinaṃ kiñcid
dṛśyatē sūkṣmamapyuta |
na dīyatē yadi tvasya
manasā yadabhīpsitam || 1.65.12 ||

vināśayati trailōkyam
tapasā sacarācaram |
vyākulāśca diśaḥ sarvā
na ca kiñcit prakāśatē || 1.65.13 ||

sāgarāḥ kṣubhitāḥ sarvē
viśīryantē ca parvatāḥ |
prakampatē ca vasudhā
vāyurvātīha saṅkulaḥ || 1.65.14 ||

brahman na pratijānīmō
nāstikō jāyatē janaḥ |
sammūḍhamiva trailōkyam
samprakṣubhitamānasam || 1.65.15 ||

bhāskarō niṣprabhaścaiva
maharṣēstasya tējasā |

buddhiṃ na kurutē yāva -
nnāsē dēva mahāmuniḥ || 1.65.16 ||

tāvat prasādō bhagava -
nnagnirūpō mahādyutiḥ |
kālāgninā yathā pūrvam
trailōkyam dahyatē'khilam || 1.65.17 ||

dēvarājyam cikīrṣēta
dīyatāmasya yanmanaḥ |
tataḥ suragaṇāḥ sarvē
pitāmahapurōgamāḥ || 1.65.18 ||

viśvāmitram mahātmānam
vākyam madhuraṃ abruvan |
brahmarṣē svāgataṃ tē'stu
tapasā sma sutōṣitāḥ || 1.65.19 ||

brāhmaṇyam tapasōgrēṇa
prāptavānasi kauśika |
dīrghamāyusca tē brahman
dadāmi samarudgaṇaḥ || 1.65.20 ||

svasti prāpnuhi bhadram tē
gaccha saumya yathāsukham |
pitāmahavacaḥ śrutvā
sarvēśāṃ tridivaukasām || 1.65.21 ||

kṛtvā praṇāmaṃ muditō
vyājahāra mahāmuniḥ |

brāhmaṇyaṃ yadi mē prāptaṃ
dīrghamāyustathaiva ca || 1.65.22 ||

ōṅkāro'tha vaṣaṭkāro
vēdāśca varayantu mām |
kṣatravēdavidāṃ śrēṣṭhō
brahmavēdavidāmapī || 1.65.23 ||

brahmaputrō vasiṣṭhō mā -
mēvaṃ vadatu dēvatāḥ |
yadyēvaṃ paramaḥ kāmāḥ
kṛtō yāntu surarṣabhāḥ || 1.65.24 ||

tataḥ prasāditō dēvai -
rvasiṣṭhō japatāṃ varaḥ |
sakhyaṃ cakāra brahmarṣi -
rēvamastviti cābravīt || 1.65.25 ||

brahmarṣistvaṃ na sandēhaḥ
sarvaṃ sampadyatē tava |
ityuktvā dēvatāścāpi
sarvā jagmuryathāgatam || 1.65.26 ||

viśvāmitrō'pi dharmātmā
labdhvā brāhmaṇyamuttamam |
pūjayāmāsa brahmarṣiṃ
vasiṣṭhaṃ japatāṃ varam || 1.65.27 ||

kṛtakāmō mahīṃ sarvāṃ
cacāra tapasi sthitaḥ |

ēvaṃ tvanēna brāhmaṇyaṃ
prāptaṃ rāma mahātmanā || 1.65.28 ||

ēṣa rāma muniśrēṣṭha
ēṣa vigrahavāṃstapaḥ |
ēṣa dharmah parō nityaṃ
vīryasyaiṣa parāyaṇam || 1.65.29 ||

ēvamuktvā mahātējā
virarāma dvijōttamaḥ |
śatānandavacaḥ śrutvā
rāmalakṣmaṇasannidhau || 1.65.30 ||

janakaḥ prāñjalirvākya -
muvāca kuśikātmajam |
dhanyō'smyanugrhītō'smi
yasya mē munipuṅgava || 1.65.31 ||

yajñaṃ kākutsthasahitaḥ
prāptavānasi kauśika |
pāvitō'haṃ tvayā brahman
darśanēna mahāmunē || 1.65.32 ||

guṇā bahuvidhāḥ prāptā -
stava sandarśanānmayā |
vistarēṇa ca vai brahman
kīrtyamānaṃ mahattapaḥ || 1.65.33 ||

śrutaṃ mayā mahātējō
rāmēṇa ca mahātmanā |

sadasyaiḥ prāpya ca sadaḥ
śrutāstē bahavō guṇāḥ || 1.65.34 ||

apramēyaṁ tapastubhya -
mapramēyaṁ ca tē balam |
apramēyā guṇāścaiva
nityaṁ tē kuśikātmaja || 1.65.35 ||

tr̥ptirāścaryabhūtānāṁ
kathānāṁ nāsti mē vibhō |
karmakālō muniśrēṣṭha
lambatē ravimaṇḍalam || 1.65.36 ||

śvaḥ prabhātē mahātējō
draṣṭumarhasi mām punaḥ |
svāgataṁ japatām śrēṣṭha
māmanujñātumarhasi || 1.65.37 ||

ēvamuktō munivaraḥ
praśasya puruṣarṣabham |
visasarjāśu janakaṁ
prītaṁ prītamanāstadā || 1.65.38 ||

ēvamuktvā muniśrēṣṭhaṁ
vaidēhō mithilādhipaḥ |
pradakṣiṇaṁ cakārāśu
sōpādhyāyaḥ sabāndhavaḥ || 1.65.39 ||

viśvāmitrō'pi dharmātmā
saharāmaḥ salakṣmaṇaḥ |

svavāsamabhicakrāma

pūjyamānō mahātmabhiḥ || 1.65.40 ||

*|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē
bālakāṇḍē pañcaṣaṣṭitamah sargaḥ ||*